

Hildegard van Bingen - door Kerstin

01-11-2021 · Expertisecentrum Buitenpromoveren · Blogs-09

Deze blog had ook 'Aletta Jacobs' als titel kunnen krijgen. Het is immers het Aletta-jaar, waarin wordt herdacht (zeg maar gerust: gevierd) dat honderdvijftig jaar geleden de eerste vrouwelijke student – namelijk Aletta Jacobs – afstudeerde en later als eerste vrouw promoveerde in Nederland.

Vanwege het Aletta-jaar heeft de Rijksuniversiteit Groningen een interessante wandeltocht uitgezet langs de eerste vrouwen aan deze noordelijkste academie. We hebben 'm gelopen, en zijn buitensporig lang blijven hangen bij het academiegebouw, het beginpunt. Met dank aan een van de pedels die ons spontaan een uitgebreide rondleiding gaf door het gebouw.

Promoveren is een voorwaarde voor het carrièrepad naar hoogleraar. Nu vormen de vrouwen inmiddels ruim het merendeel van alle geslaagde masterstudenten, terwijl er maar net twintig procent vrouwelijke hoogleraren zijn (Monitor vrouwelijke hoogleraren 2019). Reden voor Daphne van Helden om aan de EUR promotieonderzoek 'Academic leadership: mining the gender gap' uit te voeren naar de doorstroomkansen.

"Women are invited to the party but are not asked to dance", zo citeert zij een uitspraak die volgens haar de huidige situatie adequaat beschrijft.

Normaal ben ik niet zo met genderkwesties bezig, en ik weet nog steeds niet wat ik vind van het bindend vrouwenquotum dat waarschijnlijk vanaf januari 2022 ingaat voor raden van commissarissen van beursgenoteerde bedrijven. Zegt Nederland massaal 'ja' hiertegen, dan zou een vergelijkbaar principe wellicht ook kunnen gelden voor universiteiten. Overigens lees ik op dit moment diverse teksten van Hildegard van Bingen (1098-1179).

Zij is bij het grote(re) publiek wellicht enigszins bekend door de film 'De Beentjes van Sint Hildegard' uit 2020 van onder meer Herman Finkers. Veel minder verspreid is het feit dat zij mogelijk "de eerste vrouw was die theologische traktaten, natuurwetenschappelijke betogen, medische verhandelingen en visionaire werken schreef.

[...] Zij was zeker de eerste vrouw die werd geconsulteerd door bisschoppen, pausen en koningen, zij was ook de eerste westerse componist waarvan de biografische gegevens bekend zijn, en zij was eveneens de eerste vrouw die een klooster stichtte waar haar eigen muziek en mysteriespelen werden opgevoerd" (Cuperus, 2002).

Ondanks het feit dat haar visioenen werden toegeschreven aan ernstige migraineaanvallen, lijkt het predicaat van een middeleeuwse homo universalis, laten

we zeggen tussen Aristoteles en Da Vinci in, op zijn plaats. Promoveren was toen nog niet gebruikelijk, maar anders was zij ongetwijfeld de eerste Frau Doktor van haar land geweest. Nu is toch maar mooi een wandelroute door haar neus geboord.

Bron

<https://www.expertisecentrum buitenpromoveren.nl/Hildegard-van-Bingen-door-Kerstin>

PDF gemaakt op basis van de volledige blogpagina.